

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. дн Венцислав Димов Димов

Относно кандидатурата на гл. ас. д-р София Русева Русева

По конкурс за академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство („Музикознание-Етномузикология“)

Обявен от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

I. За кандидата и документацията

Кандидат по обявения конкурс е гл. ас. д-р София Русева Русева. Родена в Котел, тя получава първи уроци в музикалната школа към днешното НУФИ, след това завършва СМУ „Филип Кутев” гр. Котел със специалности тамбура и народно пеене (2005); бакалавърска степен, специалност „Педагогика на обучението по музика“ (2009) и магистърска степен по „Артмениджмънт“ и по „Етномузикознание“ (2010) в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. От 2011 г. е редовен докторант по „Музикознание и музикално изкуство“, след успешно защитен дисертационен труд получава образователна и научна степен „Доктор“ (2016). Преподава „Музикален фолклор“, „Българска народна музика“ и „Събиране и дешифриране на музикален фолклор“ в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив (от 2013 като хоноруван преподавател); асистент (от 2016) и главен асистент (от 2019) в Катедра „Теория на изкуствата“ на Академията. От 2009 г. до момента пее в Академичен смесен камерен хор „Гаудеамус“ към АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

Гл. ас. д-р София Русева кандидатства с необходимите според ЗРАСРБ и Правилниците документи и материали, които процедурата изисква (автобиография, дипломи за завършено висше образование и за ОНС „Доктор“, свидетелства – медицинско и за съдимост, удостоверения за стаж по специалността и за преподавателска дейност, справка за учебна натовареност, таблица-справка, авторска справка за научни приноси). Материалите за конкурса включват приложени доказателства по наукометричната таблица (групови показатели А, В, Г, Д, Е), според данните в която кандидатът покрива националните минимални изисквания за академичната длъжност „доцент“: показател А (дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ – 50 т.; показател В (хабилитационен труд, публикувана монография) – 100 т.; показател Г (публикации и творчески изяви) – 340 т.; при показател Д (цитирания) – 40 т.; при показател Е (преподавателска и експертна дейност, награди) – 90 точки.

Рецензията е структурирана по реда на глава трета, раздел III от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

II. Научноизследователска дейност

Предоставените за рецензиране текстове могат да се обособят в две групи: 1). Научни публикации; и 2). Цитирания

1. Научни публикации

Гл. ас. д-р София Русева предлага сериозна научна продукция в конкурса за академичната длъжност „доцент“: хабилитационен труд (монография), публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ и пет статии.

Хабилитационният труд – монографията „Поглед към котленската хумористична народна песен“ (Пловдив, 2023) е в съответната научна област. Като обем (160 стр.), проблематика, съдържание и рецензиране от две хабилитирани лица монографията отговаря на изискванията. Сред приносите на труда са: първо цялостно изследване на котленската хумористична народна песен; аналитичност – спецификата на котленските хумористични напеви се очертава с анализи на функционалната принадлежност, метроритмичната организация, стихосложението, структурата, формата и ладомелодичната структура на песенните образци; дешифрирани са 16 теренни записи на котленски песни, които са анализирани в 5 таблици (раздел „Приложение“). Монографията е изследване на една уникална локална традиция, което се базира както на добро познаване на предходни източници и трудове (като песенните сборници на Таня Гайтанджиева и Николай Кауфман, историческите и краеведски изследвания на Данаил Константинов, Велко Тонев и др.), така и на собствена теренна и интерпретаторска работа (записан, транскрибиран и анализиран репертоар от 12 информатори от Котел, родени между 20-те и 60-те години). Не на последно място – това изследване е ценно и заради личното отношение на авторката към родния Котел, не само заради обичта към мястото, където е родена и където е получила първите уроци и насоки към бъдещото си професионално поприще, а и заради шанса да избере малко изследван обект – хумористичните котленски песни.

Кандидатът предлага и публикувана книга върху защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“: „Структура и форма на хороводните народни песни от Северна България“ (Пловдив, 2020). Тя е част от предходна процедура и няма да бъде рецензирана тук.

Научноизследователската дейност на д-р Русева намира израз и в петте статии, публикувани между 2019 и 2023 г. в специализирани издания в областта на изкуствата – сборници от национални и международни научни конференции. „Структурни особености на хороводните народни песни от Източното Старопланиние“, публикувана в Сборник доклади от Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ (АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2019), разкрива основните тенденции при формообразуването и изграждането на структурата на хороводните песенни образци от селищата в източната част на Стара планина. Статията „Взаимовръзка между поетичен текст и ритмична структура при хороводните песни от Средна Северна България“, публикувана в Сборник с доклади от научна конференция „Нематериалното културно наследство: самобитност, приемственост, опорочаване“ (София, 2020) предлага музикално-теоретичен и сравнителен анализ на отношенията между поетичния текст и метроритмичното изграждане на песенни образци, публикувани в капитални сборници. Статията „Котленската сватбена песен“, отпечатана в Сборник с доклади от Международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“, Т. 2 (АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2021), за пръв път публикува и интерпретира съхранявани в Етнографския музей на Котел материали на Георги Захариев: описание на сватбения обичай в Котел и записани между 1914 и 1930 г. сватбени обредни песни, като систематизира песните, изпълнявани по време на сватбения ритуал в Котел и разкрива техните функционални, мелодични, метроритмични, структурни и поетични особености. Следващите две статии са свързани с темата на хабилитационния труд. „Функционална характеристика на котленските хумористични народни песни“ (Сборник с доклади от Юбилейна международна научна конференция „50 години традиции и развитие на българския фолклор“, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, 2022) предлага типология на котленските хумористични народни песни в процеса на техните функционални трансформации. Статията „Метроритмичен облик на котленските хумористични народни песни“ (Сборник от Национална научна конференция „Пролетни научни четения“ 2023, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, под печат) прави връзка между характерния за Котел седемвременен метрум с тривременна група в третия дял („мъдро хоро“ или „мъдра ръченица“, най-разпространената игра в Котел) и котленската хумористична песен.

2. Цитирания

Гл. ас. д-р София Русева посочва в наукометричната си таблица и в автосправката за приносите 4 цитирания, открити в публикации (сборници с материали от научни

конференции) на нейни колеги от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив. Цитирани са три от посочените по-горе статии на кандидата.

III. Учебна (педагогическа и учебно-методическа) дейност

Гл. ас. д-р София Русева включва в предоставените за рецензиране материали отделни доказателства за връзката на изследователската работа и художественотворческата дейност със собствените ѝ образователни активности в практиката. Автобиографията и справката за учебна натовареност сочат нейната ангажираност в учебния процес на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив, която е започнала през 2013 г. като хоноруван преподавател по дисциплините „Музикален фолклор“, „Българска народна музика“ и „Събиране и дешифриране на музикален фолклор“; а като щатен преподавател след 2016 г. (към момента на конкурса е удостоверила стаж по специалността 2 години и 7 месеца) е преподавала както горепосочените, така и дисциплините: „Словесен фолклор“, „Солфеж“, „Теория на музикалните елементи“, „Артмениджмънт“.

Материалите по конкурса съдържат данни и доказателства за други учебно-методически и приложно-академически активности на кандидата: разработване на нови учебни програми (по дисциплината „Българска идентичност и съвременност“ към учебен план на специалност „Маркетинг и комуникации в изкуствата“, ОКС „Бакалавър“, 2021); участие като ментор в обучителни проекти (в програмата на лятна теренна практика по събиране и дешифриране на музикален фолклор на територията на община Малко Търново, 2023); участия в национални научни и образователни проекти (член на организационния комитет по Проект „Провеждане на Международна научнопрактическа конференция „Управленски и маркетингови проблеми в изкуството – 2022“, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив; експерт /учебни дисциплини по дейност 2/ по Проект „Модернизация в учебния процес в НМА „Панчо Владигеров“ и АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“). През последните пет години гл. ас. д-р София Русева е била ръководител на два национални научни и образователни проекта: проект „Участие на студенти от АМТИИ в „Седмица на изкуствата Боровец 2018“ (2018, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив) и проект „Провеждане на Международна научнопрактическа конференция „Управленски и маркетингови проблеми в изкуството – 2021“ (2021, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив). Показателни за педагогическите и научно-приложни качества на кандидата са редица дейности, които съпътстват нейната пряка преподавателска работа: журиране на български и международни конкурси и фестивали (член на жури в Международен конкурс за музикално, танцово и изобразително изкуство

“Орфееви таланти” – 2022 и 2023), обучителни курсове (участие в обучение „Наука и журналистика“ по проект „Наука и журналистика: Заедно срещу инфодемията“, 2022), участия в семинари (семинар „Научна комуникация и иновативно обучение“ в рамките на проект „Университети за наука, информатика и технологии в е-обществото (УНИТЕ)“, 2022) и др.

IV. Художественотворческа дейност

Приложената наукометрична таблица на кандидата и доказателствата към нея (Показатели Г за творческа изява в областта на изкуствата) открояват приносите на гл. ас. д-р София Русева като артист – хорист в състава на Академичен камерен хор „Гаудеамус“. Като артист с поддържаща творческа изява или участие в колективен продукт в областта на изкуствата (Г 14) кандидатът представя доказателства за участия в 19 концерта в България и Турция, осъществени между 2019 и 2023 г., сред които има концерт, излъчен в специалната програма на Euroradio – Holy Week Music Special Day (2019); концерт в рамките на Международния музикален фестивал „Тримонтиада“ в програмата на Пловдив – Европейска столица на културата (2019, Античен театър Пловдив); концерт в Желязната църква „Свети Стефан“ в Истанбул, Турция (2023); съвместни концерти с американски и английски хорове и др. Приложните активности на д-р Русева включват и публицистична дейност – материалите по конкурса съдържат три статии в списание „Артспектър“: „15 години Международен фолклорен семинар в АМТИИ“ (бр. 50, 2019); „Made at the Academy – магията на изкуството“ (бр. 55, 2021); „Made at the Academy – празник на изкуствата“ (бр. 58, 2022).

V. Обобщение и заключение

Академичната дейност на кандидата, неговите научни, научно-приложни, преподавателски и художественотворчески постижения показват, че гл. ас. д-р София Русева е изследовател със сериозни публикации, с утвърден педагогически опит и високоценени художественотворчески изяви. Нейната кандидатура отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагането му. Това ми дава основания да дам положителна оценка на д-р София Русева като кандидат в конкурса и да предложа на колегията на научното жури да гласува за заемане от нея на академичната длъжност „доцент“ по 8.3. Музикално и танцово изкуство („Музикознание - Етномузикология) в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

София, 15 ноември 2023 г.

проф. дн Венцислав Димов